

OFFENTLIGE FINANSER 17. maj 2018

DEBATINDLÆG

Skrevet af

Erik Bjørsted

Cheføkonom

Det offentlige forbrug er langt fra historisk højt – nærmere på skrump

Det offentlige forbrug er ikke historisk højt. Det udgør faktisk en lidt mindre andel af samfundskagen, end hvad det historisk har gjort - til trods for, at vi er blevet flere børn og ældre. Udsigterne fremad lyder på en barsk slankekur.

Kontakt

Konsulent

Sarah Steinitz

📞 33 55 77 10

ARBEJDERBEVÆGELSENS ERHVERVSRÅD

Finansministeriet udsendte d. 7. maj en analyse af udviklingen i de offentlige serviceudgifter siden 2000. Udlægningen på analysen blev meget hurtigt, at vi i dag bruger flere penge på offentlig velfærd end nogensinde før. Finansminister Kristian Jensen begyndte endda på twitter at tale om "myter om nedskæringer". Umiddelbart lyder det da også flot, når det offentlige forbrug siden 2000 er vokset med mere end 83 mia. kr., men med til historien hører også, at der heller aldrig været så mange indbyggere, som vi er nu, og aldrig har samfundskagen været større end i dag. Derfor er det også forventeligt, at det offentlige forbrug i kroner og øre fylder mere end tidligere.

Det er ikke nok kun at se på udviklingen i kroner og øre, når man skal vurdere størrelsen af det offentlige forbrug. For at få et billede af, hvor meget det offentlige forbrug fylder i dansk økonomi, må man sætte forbruget i forhold til den samlede økonomi, dvs. samfundskagens størrelse.

Gør man det, udgør det offentlige forbrug i dag 24,6 pct. af konjunkturrenset BNP. Det er 0,4 procentpoint højere end i 2000, men andelen ligger samtidig $\frac{1}{2}$ procentpoint **under** det historiske gennemsnit for perioden 1980-2017. Det offentlige forbrug udgør altså ikke en historisk stor andel af samfundskagen – tværtimod udgør det faktisk en smule mindre, end hvad det historisk har gjort.

Det er primært udgifterne til sundhed, der er vokset over de senere år. Ser man bort fra udgifterne til sundhed, har det offentlige forbrug i procent af konjunkturrenset BNP ikke været lavere de sidste 25 år, end det er i dag.

” Hvis vi skulle have haft en neutral vækst i det offentlige forbrug, altså en vækst, der følger med demografien og velstandsfremgangen, fra 2000-2017 skulle det offentlige forbrug være vokset med knapt 1,3 pct. om året. Det gjorde det ikke.

Derudover kan man naturligvis ikke se udviklingen i serviceudgifter uafhængigt af befolkningsudviklingen og velstandsfremgangen i samfundet. Over tid er vi dels blevet flere indbyggere, dels har alderssammensætningen ændret sig, så der er flere brugere af den offentlige service. Samtidig kræver vi en service, som er tidssvarende. Vi ser helst, at hospitalerne har adgang til de nyeste scanningsmaskiner, og at skolerne har adgang til ny teknologi.

Hvis vi skulle have haft en neutral vækst i det offentlige forbrug, altså en vækst, der følger med demografien og velstandsfremgangen, fra 2000-2017 skulle det offentlige forbrug være vokset med knapt 1,3 pct. om året. Det gjorde det ikke. Særligt efter 2010 er det offentlige forbrug stort set ikke vokset. Samlet er der et efterslæb på ca. 10 mia. kr. i forhold til det neutrale forløb.

Frem mod 2025 vil regeringen øge det offentlige forbrug med 12½ mia. kr., selvom demografien isoleret set kræver et løft på 22 mia. kr. Dermed er der udsigt til markante serviceforringelser.

Det offentlige forbrug er ikke historisk højt. Det ligger snarere lidt lavere, end hvad det historisk har gjort. Og udsigterne fremad lyder på en barsk slankekur.

Omtalt af Jyllands-Posten d. 17. maj 2018.